

pijarskiego w Europie, w szczególności zaś działania poszczególnych prowincji zakonnych i procesu kształtowania się odrębnego zbioru przepisów regulujących organizację i program kształcenia. Krzysztof Maliszewski mówił natomiast o edukacji dla wspólnego świata w koncepcji Jana Amosa Komeńskiego, która według autora pozostaje ciekawym i ważnym impulsem dla rozwoju współczesnej myśli pedagogicznej, bo zaleca wychowanie, które polega na wyborze – wbrew różnorodności świata – tego, co najistotniejsze. Ostatni referat na obradach sekcyjnych przedstawiła Łucja Kabzińska. Mowa w nim była o udziale polskich pedagogów w międzynarodowych kongresach nauczycieli szkół średnich w okresie międzywojennym. A był on znaczący i wpływał na rozwój myśli pedagogicznej w naszym kraju, zwłaszcza w propagowaniu nowatorstwa dydaktyczno-metodycznego, tworzenie nowych programów nauczania i kształtowanie się ustroju szkolnego. W grupie najbardziej aktywnych uczestników tych zjazdów autorka wystąpienia umieściła nauczycieli-praktyków i nazwiska najwybitniejszych polskich pedagogów. Organizatorzy obrad sekcji XIV zapowiedzieli, że przedstawione referaty ukażą się w druku.

Edyta Głowacka-Sobiech

Międzynarodowa Konferencja Naukowa – „Szkolnictwo niepubliczne w Europie i w Polsce w XX wieku” (Łódź, 22 - 23 października 2001)

W dniach od 22 do 23 października 2001 roku odbyła się w Łodzi międzynarodowa konferencja naukowa nt. „Szkolnictwo niepubliczne w Europie i w Polsce w XX wieku”.

Organizatorem spotkania była Katedra Historii Wychowania i Pedeutologii Uniwersytetu Łódzkiego oraz Katedra Pedagogiki i Studiów Edukacyjnych Wyższej Szkoły Informatycznej w Łodzi. Współorganizatorami konferencji byli także: Zespół Szkół Prywatnych Mariana Woźniaka w Łodzi oraz Towarzystwo Oświatowe „Szkoła 2001” w Łodzi. Uczestnicy reprezentowali ośrodki naukowe z Warszawy, Opola, Poznania, Kielc, Gdańska, Szczecina, Krakowa, Katowic, Jeleniej Góry oraz Bratysławy i Lublany.

Celem konferencji był przegląd rozwiązań organizacyjnych, podstaw prawnych i merytorycznych działalności szkolnictwa niepublicznego różnych stopni w przeszłości i obecnie oraz próba określenia perspektyw jego rozwoju.

Otwarcia konferencji dokonał prof. Tadeusz Jałmużna, którego wystąpienie stanowiło próbę zarysowania działalności szkolnictwa niepublicznego w Polsce. Następnie zgromadzonych uczestników konferencji i gości powitali Rektor Uniwersytetu Łódzkiego oraz Dziekan Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego. Konferencję zaszczycili swoją obecnością i wystąpieniami sponsorzy konferencji: Aniela Bednarek (Wyższa Szkoła Informatyczna w Łodzi) i mgr Marian Woźniak (Zespół Szkół Prywatnych w Łodzi).

W pierwszym dniu konferencji obradom przewodniczyli: prof. K. Bartnicka (Uniwersytet Warszawski) oraz prof. D. Koźmian (Uniwersytet Szczeciński). Wygłoszono 16 referatów. Dwa pierwsze referaty wygłoszone zostały przez gości zagranicznych. Pierwszy przedstawił prof. J. Psenak (Uniwersytet Komeńskiego – Bratysława) i poświęcony był szkolnictwu niepublicznemu w Słowacji w latach 1918 - 2000, drugi natomiast dotyczył szkolnictwa prywatnego w Słowenii i wygłosił go dr M. Simenc (Instytut Pedagogiki – Lublana). Po interesujących wystąpieniach gości swój referat wygłosiła prof. O. Czerniawska (Uniwersytet Łódzki). Podjęła w nim problematykę dotyczącą wizerunku szkoły w aspekcie badań biograficznych. Działalność edukacyjną Zgromadzenia Małych Sióstr Niepokalanego Serca Maryi przedstawił w interesujący sposób w swoim wystąpieniu prof. S. Gawlik (Uniwersytet Opolski). Kolejnym mówcą był dr S. Majewski (Akademia Świętokrzyska), który wygłosił referat pt. „Prawno-organizacyjne podstawy funkcjonowania szkolnictwa prywatnego w II Rzeczypospolitej”.

Kontynuacją tego interesującego wystąpienia były rozważania dr E. Magiery (Uniwersytet Szczeciński) na temat ustawy o szkolnictwie prywatnym z 11 marca 1932 r. oraz ks. mgra E. Wieczorka o szkole wyznaniowej w nauczaniu Bpa Michała Klepacza.

Kolejne niezwykle ciekawe wystąpienie dotyczyło prezentacji sylwetki T. Łopuszańskiego, nazywanego przez współpracowników Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego „żelaznym kanclerzem oświaty”, a przez swoich kolegów „polskim Sokratesem”. Autorka prof. D. Koźmian (Uniwersytet Szczeciński) podkreślała w swoim wystąpieniu, że przesłanie T. Łopuszańskiego ma wymiar uniwersalny. Mimo wielu zasług nie doczekał się jednak żadnej monografii opracowanej przez historyków wychowania.

Ośrodek gdański reprezentował prof. R. Grzybowski (AWF Gdańsk), który w bardzo ciekawy sposób omówił kwestię szkolnictwa prywatnego w Gdyni w latach Drugiej Rzeczypospolitej.

Z kolei ośrodek poznański zaprezentowała dr Justyna Gulczyńska (Uniwersytet im. A. Mickiewicza – Poznań). Autorka omówiła kwestie organizacji i rozwoju niepublicznego szkolnictwa średniego ogólnokształcącego w stolicy Wielkopolski okresu międzywojennego.

Dorobek pedagogiczny szkolnictwa salezjańskiego w Polsce przedstawił w swoim referacie dr L. Albański (Kolegium Karkonoskie – PWSZ – Jelenia Góra). Omówił w nim postać założyciela Salezjanów Jana Bosko i jego podstawy pedagogiczne w wychowaniu dzieci i młodzieży, zwrócił także uwagę na fakt, że dzisiejsze wychowanie to dialog wychowanka z nauczycielem, to wychowanie do poszanowania każdej osoby. Podobną tematykę podjął w swoim wystąpieniu dr Robert Jankowski (Uniwersytet Szczeciński) wygłaszając referat pt. „Szkoły salezjańskie w Szczecinie”.

W kolejnym referacie mgr Izabela Nowakowska (Uniwersytet Łódzki) zaprezentowała sylwetki kilku łódzkich szkół publicznych i niepublicznych przełomu XIX i XX wieku. Również wystąpienie dr L. Pawelec (Akademia Świętokrzyska) dotyczyło niepublicznej średniej szkoły żeńskiej w Ostrowcu Świętokrzyskim (1906 - 1949).

W następnym referacie dr M. Połusznna (Akademia Medyczna – Poznań) przedstawiła popularyzowanie wiedzy o zdrowiu w środowisku wiejskim na przykładzie organizacji młodzieżowych w okresie 20-lecia międzywojennego.

Ostatnie wystąpienie koncentrowało się na omówieniu kwestii szkolnictwa niepublicznego na łamach czasopism pedagogicznych. Problematykę tę zaprezentowała w swoim referacie dr E. Marek (Uniwersytet Łódzki).

W drugim dniu konferencji wygłoszono 10 referatów. Obradom przewodniczyli: S. Garlicki i R. Rosa. Otworzył je bardzo ciekawy referat prof. W. Goriszowskiego (WSP TWP – Warszawa) na temat determinantów rozwoju szkolnictwa niepublicznego w Polsce. Autor podkreślał w nim znaczenie jakości kształcenia dla potrzeb społeczeństwa i lepszych perspektyw. Kolejnym mówcą była dr K. Kamińska (Uniwersytet Łódzki), która omówiła funkcjonowanie przedszkoli publicznych i niepublicznych w Polsce. Kontynuacją tego interesującego wystąpienia były rozważania dr K. Dutkiewicz (Uniwersytet Łódzki) na temat specyfiki pracy wychowawczej nauczycieli świeckich w przedszkolach katolickich.

Po przerwie na kawę problem edukacji wczesnoszkolnej w szkołach niepublicznych podjęła mgr G. Grzędziel. Autorka w swoim referacie mówiła o potrzebie funkcjonowania tych placówek dla dobra dziecka chorego.

Kolejnym prelegentem była mgr K. Bandyra (Szkoła Podstawowa w Izdbnie Kościelnym), która przedstawiła genezę i działalność szkoły niepublicznej Klubu Inteligencji Katolickiej w Podkowie Leśnej. Podobną tematykę podjął w swoim wystąpieniu mgr M. Woźniak – sponsor konferencji (Zespół Szkół Prywatnych w Łodzi), który omówił swoje doświadczenia w prowadzeniu szkoły prywatnej.

Działalność i funkcjonowanie Wyższej Szkoły Informatycznej w Łodzi przybliżyła uczestnikom konferencji prof. W. Leżańska (Uniwersytet Łódzki i Wyższa Szkoła Informatyczna w Łodzi).

Kolejnym mówcą był prof. H. Małecki (Wyższa Szkoła Informatyki w Łodzi), który w swoim referacie omówił problem elastyczności toku studiów, koncentrując się na punktowym systemie kredytowym.

Ostatni referat w drugim dniu obrad przedstawił prof. T. Jałmużna (Uniwersytet Łódzki). Wystąpienie dotyczyło aktualnych tendencji w badaniach nad szkolnictwem niepublicznym w Polsce.

Następnie wywiązała się dyskusja poświęcona problemom i kontrowersjom wokół szkolnictwa niepublicznego i państwowego w Polsce.

Podsumowania konferencji dokonał prof. T. Jałmużna. Uznał on konferencję za udaną. Podkreślił, że toczące się dyskusje upłynęły w sprzyjającej naukowym rozmyśleniom atmosferze a trwałym rezultatem konferencji będzie z pewnością odpowiednia publikacja pokonferencyjna.

Małgorzata Postuszna

Konferencja „W kręgu edukacji, nauki o niej i społeczeństwa”, 18 listopada 2002

W stolicy Wielkopolski, w Poznańskiej Alma Mater, 18 listopada 2002 roku, miało miejsce ważne wydarzenie-konferencja pt. „W kręgu edukacji, nauki o niej i społeczeństwa”, której szczególny charakter został nakreślony przez wieloaspektowe obszary pracy naukowej prof. zw. dra hab. Kazimierza Denka.

Celem ogólnopolskiego spotkania było określenie miejsca zajmowanego przez edukację i nauki zajmujące się nią.

Obrady podzielone zostały na dwie części. Specyfika pierwszej związana była z obchodami 70-lecia urodzin i 45-lecia pracy naukowej prof. Kazimierza Denka. Uroczystość prowadził prof. Eugeniusz Piotrowski. Po wysłuchaniu *Gaude Mater Polonia* w wykonaniu Chóru Kameralnego Collegium Posnaniensae pod dyrekcją prof. Barbary Nowak, JM Rektor UAM prof. Stanisław Lorenc uznając Jubileusz prof. K. Denka za święto nadzwyczajne Uniwersytetu, zainaugurował konferencję. JM podziękował Jubilatowi za to, czym ubogacał przez wiele lat współpracowników, przyjaciół, studentów, m. in. za stworzenie fundamentów szkoły naukowej oraz za znaczny wpływ na obecny i przyszły kształt UAM.

Specjalnie dla Jubilata wystąpił Zespół Kameralny Akademii Muzycznej, który zaprezentował utwór Mozarta.

Laudację pt. „Życie twórcze zaangażowane, nastawione na zmianę i edukacyjny dialog” wygłosił prof. Janusz Gnitecki. Zwrócił szczególną uwagę na umiejętność łączenia przez Jubilata funkcji teoretyka i transformatywnego praktyka edukacji szkolnej. Przypominając najważniejsze etapy życia prof. K. Denka, porównał jego losy do egzystencji legendarnego Króla Ducha. Ponadto prelegent scharakteryzował zakresy pracy badawczej Jubilata. Najważniejszy z nich dotyczy edukacji w szkole, której prof. K. Denek poświęcił zarówno metodyczne, jak i teoretyczne teksty, dotyczące również znaczenia turystyki i krajoznawstwa w procesie wychowawczym i dydaktycznym. Pozostałe obszary pracy naukowej obejmują m. in. zagadnienia związane z: dydaktyką ogólną i teorią kształcenia (cele, środki, metody, pomiar), reformą szkolnictwa (strategia reformy, pozycja szkoły w przemianach ustrojowych), wartościami i celami edukacji szkolnej, kształceniem i doksztalcaniem zawodowym nauczycieli, metodologią badań pedagogicznych, przemianami i wątkami edukacyjnymi w Polsce i na świecie. Prof. J. Gnitecki charakteryzując dorobek naukowy prof. K. Denka, zwrócił również uwagę na jego najnowsze pozycje książkowe: „Aksjologiczne aspekty edukacji szkolnej”, „W kręgu edukacji, krajoznawstwa i turystyki w szkole”, „Poza ławką szkolną”.

Po krótkiej przerwie wyrazy sympatii oraz życzenia przekazali Jubilatowi goście, m. in.: prof. T. Lewowicki (Komitet Nauk Pedagogicznych), prof. S. Juszczyk, prof. W. Koiss (Uniwersytet Śląski), prof. T. Kostrzyc (Akademia Wychowania Fizycznego – Wrocław), prof. W. Furmanek (Uniwersytet